

LIEFDE WERKT.

De menselijkheid terug in organisaties

Annemieke Mintjes

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1

Met Liefde – een andere kijk op werk

Grutsk
Juist nu liefde
Leeswijzer

Hoofdstuk 2

Over liefde

Alles is liefde
Wat is liefde
Soorten liefde
Zelfliefde

Hoofdstuk 3

Waarom liefde & werk

De menselijkheid terug in organisaties
Liefde en geluk
Van contract naar echt contact
Van rationeel naar relationeel
Denken in groepen
Technisch kan alles
Leiderschap in ontwikkeling
Een andere kijk op tijd
Iedereen doet mee
Taal doet ertoe
Vertrouwen als smeermiddel
Vergeven is een daad van liefde
Echt luisteren is een kunst

Interviews

Corina van Eijk
Jorissa Neutelings
Tanneke Janssen
Ingrid Janssen
Edwin Rutten

In het hart: Manifest van de Liefde

Het verhaal van AFAS

Hoofdstuk 4

Aan de slag met liefde

Hardt

Liefde Werkt-blad

Bepaal richting: droom & doel
Werk aan draagvlak: waarom & wie
Breng bij elkaar: waarden & leidende principes
Organiseer slim: doenken & borgen
Groeï samen: inspireren & floreren

Hoofdstuk 5

Werk = liefde

Dank!
Annemieke Mintjes

Bonushoofdstuk

Waardevolle werkvormen en methodieken

De kracht van verhalen
Honderd procent betrokken met liberating structures
Diepere inzichten met LEGO® SERIOUS PLAY®
Inspelen op verandering met agile
Spelen stimuleert samenwerking en creativiteit

Noten

HFDST 1

MET LIEFDE – EEN ANDERE KIJK OP WERK.

Grutsk

Liefde. Alles draait om liefde. Toch? Waarom moeten we dan om het woord gniffelen als het in de context van werk gebruikt wordt? Die vraag hield me bezig. Want wat is liefde dan eigenlijk? En als alles uiteindelijk om liefde draait: waarom doen we er dan niet meer mee? Als je er goed over nadent is liefde de enige oplossing voor de gek geworden wereld waarin we leven. Liefde voor jezelf. Liefde voor anderen. Liefde voor andere wezens. Liefde voor dingen. Liefde voor de wereld. En dus ook liefde voor je werk.

Ik wilde meer weten over liefde. Volgde een masterclass, verslond boeken over alles wat naar mijn idee met liefde te maken had: dankbaarheid, hoop, optimisme, etc. Ik deelde wat ik wist met mensen. Ik vroeg mensen naar liefde en werk, hoorde de prachtigste verhalen. Maar hoe meer ik verzamelde, hoe minder ik wist. Ik wilde delen, een boek schrijven over liefde en werk. Maar waarom en voor wie eigenlijk? En hoe zou dat er dan uit moeten zien? Ik schreef mooie, verstandige teksten, maar waar was ik in al die content? Wat voegde ik toe?

Elke brok informatie leidde tot een nieuwe vraag, maar hoe bracht ik lijn in dat alles, een rode draad, en wat was er voor nodig om te zeggen: nu is het goed, er mag een punt achter?

Moest ik meer weten?
Blijven verzamelen?
Blijven schrijven?

Ik ben geen doelen-mens, maar iets van een *stip op de horizon* zou toch wel handig zijn. Ik besloot het te laten rusten. Want al die gedachtes kwamen voort uit mijn overrijverige en creatieve brein. Maar we hebben het over liefde. Waar was mijn hart?

Hallo, hart?

Ik ben een Friezin én steenbok. Dubbel nuchter dus. Geen zweverig type (zweverig is zo'n lekker etiket dat mensen graag ergens opplakken om dingen die ze niet rationeel kunnen verklaren af te serveren). Ik kan inmiddels heel goed met mezelf zijn. Tijd voor mezelf nemen, lijf en geest rust gunnen. Dat heb ik echt moeten leren. Ik ben eigenlijk altijd oké met mezelf, zeker als ik in het hier en nu ben. En alleen ben... De vergelijkingen, de verwachtingen, de twijfels en de oordelen komen als er anderen in het spel zijn. Misschien is dat juist waarom liefde me zo boeit: dat gaat over de interactie met anderen, en daarvan leren houdt nooit op.

Wat ik me ook afvroeg: waarom wil ik eigenlijk per se een boek maken? En wat voor boek? In tegenstelling tot het boek *Hybride bijeenkomsten*^[1] dat Matthijs Steeneveld, Martha Buning en ik samen schreven is dit boek net zoveel voor mezelf als voor anderen. Ik ben onbewust ervaringsdeskundige, maar toch: hoe kan ik waarde toevoegen op het gebied van liefde en werk als ik me er nog maar onlangs echt in ben gaan verdiepen? Door mensen stap voor stap mee te nemen in mijn ontdekkingstocht, op mijn manier.

Visueel dus. Intuïtief. Kleurrijk. Nuchter. En praktisch. Lichtelijk chaotisch ook: mijn brein (en als je het nog niet wist: dat van jullie ook) werkt nu eenmaal niet mooi lineair, van links naar rechts, van boven naar beneden, geordend, met kopjes en een grote punt aan het eind. Ik heb een universitaire studie afgerond, maar de wetenschap heeft nooit veel aan me gehad. Mijn brein werkt associatief, als een soort woest uitgevoerde mindmap.^[2] Ik denk in beelden, woorden, ideeën en ben dol op dingen concreet maken. Want het is leuk al die onderzoeken en theorieën, maar hoe laat je die wetenschap nu voor je werken?

Zie daar, dat is het, het begin van dit boek, mijn liefdesverhaal. Een boek vol ervaringen van allerlei mensen en van mezelf, theorie, beelden, quotes, tips én een werkblad om direct mee aan de slag te gaan. Ik neem je mee in het waarom, het wat en het hoe van liefde in een zakelijke context. En ik presenteer het Manifest van de Liefde, waarvan ik hoop dat je het van harte wilt ondertekenen.

En als ik je niet weet te inspireren? Dan heb ik in ieder geval mijn hart gevolgd en zal ik grutsk^[3] zijn dat ik deze reis gemaakt heb.

Juist nu: liefde

In het bedrijfsleven komt steeds meer aandacht voor de *why*: het waarom van wat je als mens of bedrijf doet, dat ervoor zorgt dat je in beweging komt. Ik vroeg mij af waarom ik een boek wilde schrijven over dit thema. Dat heeft alles te maken met mijn verwondering over de wereld waarin we nu leven. Onze focus op meer, beter, groter. En dat we door die focus vrijheid inleveren, een van mijn belangrijkste waarden. George Orwell schetste in 1949 al een totalitaire wereld in zijn boek *1984* en na hem zijn er tal van boeken, films, series verschenen over de wereld waarnaar we mogelijk onderweg zijn.

Arbeid is zichtbaar gemaakte liefde. En als je niet met liefde kunt werken maar enkel met tegenzin, dan is het beter dat je je arbeid staakt (...). Want als je een brood bakt met onverschilligheid, bak je een bitter brood, dat maar de helft van iemands honger stilt.

– Kahlil Gibran^[4]

Het was niet George Orwell die mij tot actie aanzette, zo ver was ik nog niet toen ik dat boek voor het eerst las, en de wereld ook niet, maar Mo Gawdat, ingenieur en voormalig Chief Business Officer bij Google [X]. Zijn boek *De logica van geluk*^[5] was mij uit het hart gegrepen. Geluk op een zeer leesbare manier van alle kanten bekeken. Hij is ook auteur van het boek *Scary Smart: the future of artificial intelligence and how you can save the world*. In een video vertelt Gawdat over de ontwikkelingen rondom Artificial Intelligence (AI)^[6] en geeft hij aan dat AI zich ontwikkelt op basis van wat wij erin stoppen. De vraag is alleen of de basis die wij meegeven, deze wereld, en hoe wij daarin met elkaar omgaan, ook is wat we terug willen zien in AI.

MANIFEST VAN DE LIEFDE

Liefde centraal stellen zou de gewoone zaak van de wereld moeten zijn, privé én zakelijk. We zijn te ver af komen te staan van onze basis en dat wat ons bijzonder maakt als mens: samen zijn en samenhang zien. Laten we de liefde voortaan centraal stellen aan de hand van deze acht uitgangspunten:

WIJ > **IK**

VOELEN > **DENKEN**

NU > **VERLEDEN, TOEKOMST**

MENS > **TECHNIEK**

MEDEDOGEN > **VEROORDELEN**

WENDBAAR > **STAR**

AARDE > **MEER, MEER, MEER**

KLEURRIJK > **KLEURLOOS**

DOE JE MEE? ONDERTEKEN HET MANIFEST OP

LIEFDEWERKT.FRL

Begin 2022 maakte ik een start met het schrijven van dit boek. Een paar maanden later was de basis klaar, maar vroeg het leven mijn aandacht voor andere dingen. Ondertussen waren de gedachten achter het boek en de rode draad van het boek stevig in mijn hoofd en hart verankerd. In de wat rommelige zomer van 2022 gunde ik mezelf een weekje in het mooie l'Huis Préau in Frankrijk. Ik volgde een programma met de naam Liefdevol Leven onder de bezielende leiding van Mathilde Lub en Marieke Steegh. In de rust die ik daar vond, onder de indrukwekkende oude eik op het landgoed, werd het Manifest van de Liefde geboren. Op dat moment kwam mijn hoofd er even niet aan te pas, maar sprak mijn hart. De woorden vloeiden moeiteloos uit mijn pen, net als de illustraties.

Het Manifest van de Liefde is een soort beknopte samenvatting van de thema's in dit boek. Ik kreeg en greep de kans om het manifest op de laatste dag van die bijzondere week te presenteren aan alle aanwezigen. Spannend, en tegelijkertijd heerlijk om het meteen de wereld in te sturen. Met het verhaal dat ik erbij vertelde raakte het een gevoelige snaar. Nu heeft het Manifest van de Liefde een centrale plek in dit boek gekregen. De acht uitgangspunten van het manifest spreken grotendeels voor zich. Als je het boek leest kom je de motivatie achter elk van de waarden vanzelf tegen. Het zijn niet per se aparte hoofdstukken of paragrafen, maar je vindt ze verspreid over het boek, en vooral in hoofdstuk 3. Ik heb aangegeven waar je wat terug kunt vinden voor wie doelgericht op zoek wil gaan naar een toelichting op een van de acht uitgangspunten.

Wij > Ik – Denken in groepen

Voelen > Denken – Van contract naar echt contact, van rationeel naar relationeel

Nu > Verleden, toekomst – Een andere kijk op tijd

Mens > Techniek – Technisch kan alles

Mededogen > Veroordelen – Vergeving, en heel veel andere paragrafen
Wendbaar > Star – Borgen en Inspelen op verandering met agile (hoofdstuk 5 en het bonus hoofdstuk)

Aarde > Meer, meer, meer – Van contract naar echt contact, van rationeel naar relationeel

Kleurrijk > Kleurloos – Iedereen doet mee

Als jij achter de acht uitgangspunten staat wil ik je uitnodigen om het manifest online te ondertekenen op liefdewerkt.frl. Doe je mee?

Met liefde aan de slag

Er is geen thema zoveel besproken, bezongen en beschreven als de liefde. Maar het is een woord dat we niet graag gebruiken als we het over werk hebben. Best gek als je bedenkt hoeveel uren we in ons leven werkend doorbrengen. Wat wij doen en denken wordt gestuurd door waar we om geven en wat we belangrijk vinden. Eigenlijk: liefde. En dat houdt niet op bij de grens tussen zakelijk en privé.

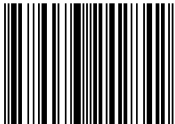
Liefde geeft ons een raamwerk van uitgangspunten en doelen waardoor we het aandurven ons leven te leven. Door van dingen te houden, kunnen we onze doelen bereiken. Als we nergens van zouden houden, dan zou niets echt waarde hebben in het leven. Dat geldt net zo goed in een zakelijke setting.

Mensen die van hun werk houden presteren beter. We weten het eigenlijk wel: het zijn de mensen zijn die het verschil maken in organisaties. Toch handelen we daar vaak niet naar. Daarom is het zo belangrijk om liefde op de agenda te krijgen, juist nu.

Liefde Werkt laat je kennismaken met diverse thema's rondom liefde en werk, en je krijgt praktische handvaten zodat je meteen met liefde aan de slag kunt. Een must voor iedereen die vindt dat het de hoogste tijd is voor meer menselijkheid in organisaties.

liefdewerkt.frl
NUR 801

ISBN 978-90-832428-4-2

9 789083 242842 >